

סינמה סיטי

אדם אלעזרא, ליילה רוז ברי, נועה קורניק

סינמה סיטי, מתחמי בתי הקולנוע שהוקמו בתחילת שנות ה-2000 בפאתי ערים שונות בישראל, מייצגים עבור אדם אלעזרא, ליילה רוז ברי ונועה קורניק מרחב לווייני מנותק, שמטעין את עבודותיהם בכמה אופנים. כך, בעבודה *סינמה אמפייר* של ברי, המתייחסת למתחם קולנוע בטרופולי בלבנון, שממנה נעקרה משפחתה, שהפך לאחרונה מקום מקלט לעקורים; כך גם בזיקה של אלעזרא למופעי הבמה, שהם חלק מההיסטוריה המשפחתית שלו; או בחוויה של החיבור של קורניק לסיפור שנתקם בעקבות חפצים ששמר אביה יורי לאורך חייו. ההצבה של כל אחד מהאמנים מתמודדת בדרכה עם חשיפה וטיפול מחודש בדימוי חזותי ביוגרפי, שהוצפן במכל פזיז או מטפורי, באופן שמטעין פריט זה ברובד של משמעות חדשה.

המיצב *תחשוב כמו הר* של אלעזרא מציג פסל בד בגודל טבעי של דמות עם גיטרה שרועה על הרצפה – מעין תיאטרון בובות סטטי של נגן רחוב. הדמות העשויה בד טול שקפקק אוחת גיטרה המפיקה מוזיקה של באך, הנשמעת כמו נקישות אבנים, בעיבוד של גדעון שוקן ובשיתוף להקת בת שבע. אלעזרא, שפועל בשנים האחרונות בעולמות המחול והמיצג בשיתוף אחותו אייר אלעזרא, מגיב באמצעות המיצב לזיכרונות משפחתיים. העיסוק במדיומים של מוזיקה ותיאטרון בובות עובר במשפחתם של האחים אלעזרא מדור לדור ומזין את המופעים שלהם. לאחרונה נחשף אלעזרא לתצלומים וחפצים (אבנים וקמעות), שהוסתרו בתוך פסנתר בבית סבו (איוון פרנקל), ובהם תצלומים של הסבתא רבתא (מרגוט פרנקל) שהייתה מוזיקאית ורקדנית בסלובקיה. "הזיכרונות והתצלומים המשפחתיים מספרים סיפור שמתחבר לעבודה המשותפת של אחותי ושלי היום. דרך העבודה שלי אני חוזר שוב ושוב לשאלה, מי מספר את הסיפור ואילו שברים מצליחים לשמר אותו לאורך זמן".

התיאטרון הלאומי הלבנוני (المسرح الوطني اللبناني في طرابلس), שנודע בשם "סינמה אמפייר", נבנה ב-1932 בכיכר אל-תל בטרופולי. בעקבות מלחמת האזרחים הלבנונית והמשברים הפוליטיים במדינה, בית הקולנוע נסגר ב-1988 ועמד נטוש ומוזנח 34 שנים. בספטמבר 2022 שופץ ונפתח מחדש כחלל תרבותי חינוכי ועצמאי, ביוזמת השחקן והבמאי קאסם איסטנבולי ומתנדבי "עמותת טירו לאמנויות" (Tiro Association for Arts). כיום, המקום הוא מרכז תרבותי פעיל, ולאחרונה בעקבות המלחמה בין חיזבאללה לישראל, הוא משמש מקלט זמני למשפחות פליטים מדרום המדינה.

המיצב של ברי בחלל הפנימי של הגלריה מזקק את העיסוק המתמשך שלה בביטויים חומריים, הנושאים עדויות של העבר המשפחתי שלה. העבודה *סינמה אמפייר* מנכיחה את העקירה של המשפחה מלבנון לצרפת ב-1973 ואחר כך לישראל, עם פרוץ מלחמת האזרחים בלבנון. ברי "משוטטת" באמצעות האינטרנט באזור הקרוב גאוגרפית לישראל אך בלתי נגיש לנו מסיבות פוליטיות. באמצעות המראות המשובשים של המציאות המשתקפת ברשת היא מייצרת את הדימוי

המודפס של סינמה אמפייר, המשמש נקודת מוצא לעבודתה. החזית הפנטסטית של התיאטרון בצבעי ורוד וירוק, שמוצמדת לה יד (אלוהית?), מזמינה את המבקר פנימה, והופכת את קיר הלובי לתחליף מדומה ואירוני של חזית התיאטרון. הווילון החוצה את גבולות הדימוי המודפס אל תוך חלל הגלריה מעמיק את השיבוש ומחזק את תחושת הריחוק והזרות. לדברי ברי, זהו דימוי של מרחב תרבותי, שהפך מכל לעקורים, מקום זמני לשהות של אנשים שחווים התקה בזמן שהתרבות דוממת.

נקודת המוצא בעבודותיה של קורניק היא חפצים, שמצאה במגרות של אביה, שהיא מציבה אותם בחלל ומתייחסת אליהם. למשל, מטבעות מתוך אוסף ילדות של אביה, שחלקם עתיקים וממקומות שונים בעולם. היא מעבירה את המטבעות בטכניקת פרוטאג' לניירות עם שרטוטים ישנים של הבית המשפחתי ומוסיפה להם דיוקנאות ליצניים. קורניק מציגה עוד כדור עשוי גומיות, גם הוא מתוך המגרות הפרטיות של האב, שאוחזת אותו כפפה שחורה. כדור טניס מצופה מסמכים של האב מוצג לצד תבנית של נעל, שיוצאת ממנה שרשרת סיגריות, וכן תצלום בתוך מגרה, שאביה צילם ופיתח בעצמו בשנות ה-80 של המאה ה-20, כשלמד בבית הספר לצילום קמרה אובסקורה. קורניק מגיבה לתצלום בהוספת שרשרת כדורים המופיעה בו.

ההיכל הלבנוני של אמנות הבמה המשמש את העקורים; הכיסים שעל גזע העץ העתיק והשקוף של אלעזרא; או המגרות של קורניק – כל אלה מייצגים את רעיון המכל המאפשר שימור של עדות חומרית הנטענת שוב ושוב במשמעות. אורסולה לה גוין (Le Guin) כותבת במאמרה "The Carrier Bag Theory of Fiction" (1986) על האמנות ככלי קיבול המאפשר איסוף, שמירה ומסירת סיפור כחלק מהתפתחות התרבות. שלושת האמנים הצעירים המציגים בתערוכה צוללים למגרה פיזית ומטפורית המכילה שרידים משפחתיים ומייצרים עימם דיאלוג עכשווי באמצעות הביטוי האמנותי.

אורית מור
אוגוסט 2026